

EXPUNERE DE MOTIVE

la proiectul de Lege privind restabilirea drepturilor de proprietate și a reparațiilor pentru daunele cauzate proprietății private în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989

Problema restituirii imobilelor trecute în proprietatea statului sub regimul comunist s-a pus imediat după 22 decembrie 1989, ca o componentă a democratizării vieții sociale și politice din România.

Din nefericire, Legea 112/1995 și Legea nr. 10/2001 au fost concepute pe un principiu greșit, acela al culpabilității Statului Român, obligat la reparații pe baza răspunderii delictuale și fără să se prevadă consecințele dezastruoase ale acestor acte normative care vor prejudicia interesele tuturor: ale foștilor proprietari, ale actualilor proprietari sau deținători și, nu în ultimul rând, interesele fundamentale ale Statului Român.

Titlurile celor două legi, care induc ideea de culpă a statului, constituie unicate în peisajul politic european, celelalte țări găsind soluții mai fericite, după cum urmează:

- Fosta R.D.Germania: “Lege cu privire la reglementarea chestiunilor nerezolvate ale proprietății”;
- Bulgaria: “Lege asupra restituirii imobilelor naționalizate”, “Lege asupra restituirii anumitor bunuri care au făcut obiectul unei exproprieri”;
- Estonia: “Lege asupra modificării principiilor proprietății”, “Legea reformei funciare”;
- Ungaria: “Lege asupra regularizării raporturilor de proprietate și reparării parțiale a daunelor cauzate ilegal de stat proprietății cetățenilor”;
- Lituania: “Legea privind procedura și condițiile de restabilire a drepturilor de proprietate”.

La noi, Legea 112/1995 și Legea 10/2001, au fost justificate de către inițiatori prin prisma solicitării exprese a structurilor europene și euro-atlantice, făcându-se abstracție de toate principiile de drept. Teza este total falsă. Polonia a fost acceptată în NATO cu toate că încă nu are o lege care să reglementeze problema restituirii imobilelor trecute în proprietatea statului sub regimul comunist. Proiectele de legi în materie supuse dezbaterii Parlamentului polonez au fost respinse pentru diverse motive: neîntrunirea votului majorității parlamentare, schimbarea Guvernului, prevederi inacceptabile, etc.

Legea nr. 112/1995 și Legea nr. 10/2001, prin consecințele lor, aduc o perturbare gravă a vieții economice și sociale, dar, mai presus de toate, produc prejudicii materiale mai mari decât cele pe care le repară, ceea ce evident este inacceptabil.

În fine, dar nu în ultimul rând, la elaborarea celor două acte normative nu s-a ținut cont de evoluția societății românești, făcându-se abstracție de perioada regimului comunist. Aplicarea celor două legi nedreptățește generațiile născute

după anul 1945, care au contribuit, prin sacrificii imense, la acumularea “proprietății socialiste” privatizată după 1990 în beneficiul altora. Ori, cetățenii României trebuie tratați nediscriminatoriu, pentru că toți au făcut sacrificii și trebuie să beneficieze de măsurile reparatorii, sau cel puțin să nu fie vătămați încă o dată prin aceste măsuri de care profită doar o minoritate.

Despăgubirile prevăzute de Legea 10/2001 vor trebui plătite de către o generație care n-a trăit sub regimul comunist și care nu are altă vină decât aceea că s-a născut în România, unde niște politicieni înconștienți i-au amanetat viitorul.

Obligarea tineretului la plata unor despăgubiri, în condițiile în care nu are nici o culpă, va accentua emigrarea acestuia, fenomen ce pune în pericol viitorul României.

În vederea rezolvării problemei restabilirii drepturilor de proprietate și a reparațiilor pentru daunele cauzate proprietății private în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989 se impune abrogarea Legii nr. 112/1995 și a Legii nr. 10/2001 și înlocuirea acestora cu o lege echitabilă, în concordanță cu principiile dreptului și cu reglementările europene în materie.

Pentru aceste considerente am inițiat prezentul proiect de lege care are la bază următoarele principii:

- restituire imobilelor, navelor, creanțelor, acțiunilor și părților sociale trecute în proprietatea statului în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989 prin acte legislative, decizii administrative ori contracte încheiate prin vicierea consimțământului, dacă se află în proprietatea statului și se găsesc în starea avută la data exproprierii;

- acordarea de despăgubiri pentru bunurile care nu se află în proprietatea statului ori nu se găsesc în starea din momentul exproprierii, în acțiuni și titluri de proprietate;

- persoanele îndreptățite să beneficieze de prevederile legii trebuie să fie cetățeni români cu domiciliul în România, atât la data trecerii bunurilor în proprietatea sau posesia statului cât și la data de 22 decembrie 1989;

- restituirile și despăgubirile nu pot depăși suma de 50.000 \$;

- persoanele îndreptățite pot opta, în condițiile legii, pentru restituirea în natură sau pentru despăgubiri;

- procedura propusă este suplă, cu termene precise și în concordanță cu normele juridice.

Proiectul de lege este astfel conceput încât respectă principiul echității iar punerea legii în aplicare, dacă va fi adoptată, nu va perturba ordinea economică și socială a țării.

Inițiator
Grupul parlamentar al PRM,

